

Reagan zaait verwarring met vredesplan

Van onze correspondent Clemens Ingwersen

DE TELEGRAAF
8-8-87

GUATEMALA-STAD, zaterdag
Een vredesplan van president Ronald Reagan voor Midden-Amerika, bedoeld om een eind te maken aan de guerrillastrijd in Nicaragua en El Salvador, heeft tot grote verwarring geleid op een top van vijf Middenamerikaanse presidenten in Guatemala, die zich met precies hetzelfde doel bezighouden.

Officieel lieten de presidenten zich niet van de wijs brengen, en werd er in hoofdzaak gepraat over een vredesplan van de Costaricaanse president, Oscar Arnulfo Arias. Maar in plaats van rust, nodig voor zulk gecompliceerd overleg, wordt met de ene verklaring na de andere de controverse tussen Washington en het sandinistische bewind in Managua aangewakkerd.

Erkenning

De Reagan-administratie overweegt voor het eerst de sandinistische regering te erkennen en zelfs te helpen, mits die maar met de contra's onderhandelt, de Cubanen en de Russen naar huis stuurt en vrije verkiezingen houdt. Amerika zal alle hulp aan de contra's onmiddellijk stoppen en troepen uit omringende landen terugtrekken. Weigert het linkse bewind in Managua voor eind september op het plan in te gaan, dan zal het Congres om verhoogde steun aan de contra-strijdkrachten worden gevraagd.

De Nicaraguaanse president, Daniel Ortega, noemde het Amerikaanse plan onzinnig maar verklaarde zich bereid, er bilateraal over te onderhandelen, „zonder voorwaarden vooraf”. Dit werd direct verworpen door Washington, dat slechts in een regionaal kader met Managua wil praten.

De ministers van Buitenlandse Zaken, die de topconferentie voorbereidden, probeerden woensdagavond de zaak minder ernstig voor te stellen. „Het merendeel van de voorstellen in het plan-Reagan is al gedaan in het kader van het project van Costa Rica”, verklaarde de Costaricaanse minister, Rodrigo Madrigal Nieto, maar gaf toe dat dit plan voor amendering vatbaar was.

Het vredesplan van zijn president Arias is reeds aangepast aan de gevoeligheden van de sandinistische regering in Nicaragua, door geen dialoog te verlangen van de sandinisten met de contra's. Het past in de sinds 1983

• President Cerezo van Guatemala (rechts) omhelst zijn Costaricaanse collega Arias bij diens aankomst in Guatemala-stad voor deelname aan het vredesoverleg voor Midden-Amerika.

lopende Contadora-vredesinitiatieven, die nog nooit een gemeenschappelijk aanvaard initiatief hebben opgeleverd.

In 1984 was alleen Nicaragua voor de Contadora-vredesplannen, in april 1986 was Nicaragua de enige die niet akkoord ging en in juli 1986 keurden Costa Rica, El Salvador en Honduras de voorstellen af.

Sindsdien leek de vrede via onderhandelingen en compromissen onmogelijk maar Oscar Arias en nadien zijn Guatemalteekse collega Vinicio Cerezo, beiden geïnteresseerd in een buitenlands politiek succes, wisten de collega-presidenten weer aan de

onderhandelingstafel te krijgen.

De voorbereiding van de topconferentie leek voor indiening van het plan-Reagan al sterk gecompliceerd te zijn door nog andere voorstellen, ingediend door de Contadoragroep en door Honduras. Gisteren was nog geen onderdeel van het plan-Arias door de vijf presidenten aanvaard; men bleek vooral verdeeld over de vraag, wanneer het staakt-het-vuren moet worden afgekondigd in Nicaragua en El Salvador.

Twijfel

In de Verenigde Staten wordt getwijfeld aan de

in het Congres voor Reagans plan. „Het plan klinkt eerder als een manier waarop het Congres uiteindelijk meer hulp (voor de contra's) kan goedkeuren dan als een manier om een eind te maken aan de oorlog”, verklaarde Adolfo Aguilar, een expert voor Midden-Amerika van de onafhankelijke Carnegie-stichting voor vredesonderzoek.

Na een ontmoeting met Reagan in het Witte Huis begroetten contra-leiders het plan. Wel uitten ze enige ontevredenheid dat ze niet tevoren waren geraadpleegd.

De 76-jarige Reagan koestert de contra's, en noemt hun strijd de zijne tegen wat hij afschildert als een Russische poging een bruggehoofd te vestigen op het Amerikaanse vasteland. Hij noemt zijn plan een oprechte poging via onderhandelingen de vrede te bewerkstelligen.

Sommige Democraten zeiden te vrezen dat Reagan niet oprecht is en dat het plan weinig meer is dan een truc om de contra's meer hulp te geven voor hij in januari 1989 opstapt. Minister van Buitenlandse Zaken George Shultz erkende de scepsis maar verklaarde nadrukkelijk dat het geen truc is, maar een oprechte poging.

